

ЗМІСТ

Вступ.....	13
Розділ 1. МІЖНАРОДНЕ ПРАВО ЯК ОСОБЛИВА СИСТЕМА ПРАВА.....	19
1.1. Поняття і специфіка міжнародного права як особливої системи права	19
1.2. Джерела міжнародного права.....	22
1.3. Система міжнародного права.....	25
1.4. Походження і розвиток міжнародного права.....	26
1.4.1. Античне міжнародне право.....	28
1.4.2. Феодальне (середньовічне) міжнародне право.....	30
1.4.3. Буржуазне (класичне) міжнародне право	32
1.4.4. Сучасне міжнародне право	35
1.5. Наука міжнародного права.....	36
1.6. Міжнародна політика і політика міжнародного права....	40
Контрольні запитання і завдання.....	42
Література.....	42
Розділ 2. СУБ'ЄКТИ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА.....	43
2.1. Поняття суверенітету	43
2.2. Поняття і види суб'єктів міжнародного права.....	46
2.3. Держави — основні суб'єкти міжнародного права.....	47
2.4. Визнання держав і урядів.....	49
2.5. Правонаступництво у міжнародному праві.....	55
2.6. Міжнародна правосуб'єктність народів, що борються за незалежність (реалізують право на самовизначення).....	60
2.7. Міжнародні організації як суб'єкти міжнародного права	62
2.8. Міжнародна правосуб'єктність державоподібних утворень.....	64
2.9. Індивіди і міжнародні неурядові організації як суб'єкти міжнародного права.....	66
Контрольні запитання і завдання.....	70
Література.....	71

Розділ 3. ДЖЕРЕЛА МІЖНАРОДНОГО ПРАВА.....	72
3.1. Поняття джерел міжнародного права.....	72
3.2. Норми міжнародного права та їх класифікація.....	82
3.3. Кодифікація і прогресивний розвиток міжнародного права	86
Контрольні запитання і завдання.....	88
Література.....	88
Розділ 4. ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА.....	89
4.1. Юридична природа основних принципів міжнародного права	89
4.2. Принцип суверенної рівності держав.....	90
4.3. Принцип добросовісного виконання міжнародних зобов'язань	92
4.4. Принцип мирного розв'язання спорів.....	94
4.5. Принцип незастосування сили або погрози силою.....	96
4.6. Принцип надання допомоги ООН у її діях.....	99
4.7. Принцип співробітництва держав.....	99
4.8. Принцип невтручання у внутрішні справи держав	100
4.9. Принцип непорушності державних кордонів.....	102
4.10. Принцип територіальної цілісності	104
4.11. Принцип поваги прав людини і основних свобод.....	104
4.12. Принцип самовизначення народів	106
Контрольні запитання і завдання.....	108
Література.....	109
Розділ 5. СПІВВІДНОШЕННЯ МІЖНАРОДНОГО І ВНУТРІШНЬОДЕРЖАВНОГО ПРАВА.....	110
5.1. Доктринальні концепції про співвідношення міжнародного і внутрішньодержавного права.....	110
5.2. Українське законодавство про взаємодію міжнародного і внутрішньодержавного права	112
Контрольні запитання і завдання.....	114
Література.....	114
Розділ 6. ПРАВО МІЖНАРОДНИХ ДОГОВОРІВ.....	116
6.1. Поняття права міжнародних договорів.....	116

6.2. Поняття міжнародного договору	117
6.3. Класифікація міжнародних договорів.....	120
6.4. Форма, структура і найменування міжнародних договорів.....	121
6.5. Стадії укладення міжнародних договорів.....	123
6.6. Застереження і поправки до міжнародних договорів	128
6.7. Реєстрація і публікація міжнародних договорів.....	130
6.8. Дія і чинність міжнародних договорів.....	131
6.9. Тлумачення міжнародних договорів	133
6.10. Припинення і призупинення дії міжнародних договорів.....	138
Контрольні запитання і завдання.....	142
Література.....	142
Розділ 7. МІЖНАРОДНИЙ ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ І ОСНОВНИХ СВОБОД.....	143
7.1. Концепція прав людини та її втілення в міжнародному праві	143
7.2. Основні універсальні міжнародні акти із захисту прав людини.....	148
7.3. Регіональна співпраця у сфері прав людини.....	152
7.4. Міжнародні механізми контролю за дотриманням прав людини	154
7.5. Міжнародно-правовий статус населення.....	159
7.5.1. Міжнародно-правові питання громадянства.....	159
7.5.2. Правовий режим іноземців.....	169
7.5.3. Правовий статус біженців і переміщених осіб	175
7.5.4. Право притулку.....	178
Контрольні запитання і завдання.....	180
Література	180
Розділ 8. ДИПЛОМАТИЧНЕ І КОНСУЛЬСЬКЕ ПРАВО.....	182
8.1. Поняття і джерела дипломатичного і консульського права	182
8.2. Органи зовнішніх зносин держав.....	185

8.3. Дипломатичні представництва.....	186
8.3.1. Функції дипломатичного представництва.....	187
8.3.2. Глава і персонал дипломатичного представництва....	188
8.3.3. Дипломатичний корпус.....	192
8.3.4. Дипломатичні привілеї та імунітети.....	193
8.4. Торгові представництва.....	197
8.5. Представництва держав при міжнародних організаціях.....	199
8.6. Привілеї та імунітети міжнародних організацій і їх персоналу.....	202
8.7. Спеціальні місії	204
8.8. Запобігання злочинам проти осіб, що користуються міжнародним захистом	205
8.9. Консульства.....	206
8.9.1. Поняття і види консульських установ.....	207
8.9.2. Глава і персонал консульської установи	209
8.9.3. Консульські привілеї та імунітети.....	211
Контрольні запитання і завдання.....	213
Література.....	213
Розділ 9. МІЖНАРОДНІ КОНФЕРЕНЦІЇ І МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ.....	215
9.1. Поняття і класифікація міжнародних конференцій.....	215
9.2. Підготовка і скликання міжнародних конференцій.....	216
9.3. Правила процедури міжнародних конференцій.....	218
9.4. Порядок ухвалення рішень та їх юридична сила.....	220
9.5. Історія створення міжнародних організацій.....	223
9.6. Поняття і класифікація міжнародних організацій.....	226
9.7. Юридична природа міжнародних організацій.....	227
9.8. Міжнародна правосуб'єктність міжнародних організацій.....	228
9.9. Структура і правові основи діяльності міжнародних організацій.....	230
9.10. Організація Об'єднаних Націй.....	235
9.10.1. Історія створення ООН.....	235

9.10.2. Мета і принципи ООН.....	237
9.10.3. Система органів ООН.....	239
9.10.4. Завдання ООН на сучасному етапі.....	254
9.10.5. Спеціалізовані установи ООН.....	256
9.11. Регіональні організації	262
9.12. Міжнародні неурядові організації.....	292
Контрольні запитання і завдання.....	295
Література.....	296
Розділ 10. ПРАВО МІЖНАРОДНОЇ БЕЗПЕКИ.....	297
10.1. Поняття права міжнародної безпеки	297
10.2. Загальний характер безпеки.....	299
10.3. Заходи довіри.....	303
10.4. Роззброєння та обмеження озброєнь.....	305
10.5. Ефективність міжнародної безпеки.....	321
10.6. Кібербезпека — нова проблема міжнародної безпеки	323
Контрольні запитання і завдання.....	325
Література.....	325
Розділ 11. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ.....	326
11.1. Поняття міжнародно-правової відповідальності.....	326
11.2. Підстави міжнародно-правової відповідальності держав.....	328
11.3. Класифікація міжнародних правопорушень держав.....	333
11.4. Види і форми відповідальності держав за міжнародні правопорушення.....	334
11.5. Відповідальність держав у зв'язку з діяльністю, не забороненою міжнародним правом.....	339
11.6. Міжнародно-правова відповідальність міжнародних організацій.....	341
11.7. Міжнародна кримінальна відповідальність індивідів.....	343
Контрольні запитання і завдання.....	350

Література.....	351
Розділ 12. ТЕРИТОРІЯ В МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ.....	352
12.1. Міжнародно-правова класифікація територій.....	352
12.2. Юридична природа державної території	355
12.3. Склад державної території.....	360
12.4. Державні кордони.....	361
12.5. Юридичні підстави зміни державної території.....	365
12.6. Міжнародні ріки та їх правовий режим.....	367
12.7. Міжнародна територія спільного користування.....	372
12.8. Правовий режим Арктики.....	375
12.9. Міжнародно-правовий режим Антарктики.....	379
Контрольні запитання і завдання.....	383
Література.....	383
Розділ 13. МІЖНАРОДНЕ МОРСЬКЕ ПРАВО.....	384
13.1. Поняття та історія міжнародного морського права... ..	384
13.2. Кодифікація міжнародного морського права.....	386
13.3. Конвенція ООН з морського права 1982 р.....	389
13.4. Внутрішні морські води.....	390
13.5. Територіальне море і прилегла зона.....	394
13.6. Води держав-архіпелагів (архіпелажні води).....	399
13.7. Відкрите море.....	400
13.8. Континентальний шельф.....	405
13.9. Виключна економічна зона.....	412
13.10. Протоки, що використовуються для міжнародного судноплавства	414
13.11. Міжнародні канали.....	419
13.12. Міжнародний район морського дна (Район).....	421
13.13. Міжнародно-правовий механізм захисту та збереження морського середовища.....	424
13.14. Міжнародні морські організації.....	431
Контрольні запитання і завдання.....	434
Література.....	434

Розділ 14. МІЖНАРОДНЕ ПОВІТРЯНЕ ПРАВО.....	435
14.1. Виникнення і розвиток міжнародного повітряного права. Його поняття	435
14.2. Основні принципи міжнародного повітряного права.....	437
14.3. Юридична природа і правовий режим повітряного простору	439
14.4. Правове регулювання міжнародних повітряних сполучень.....	442
14.5. Відповідальність у міжнародному повітряному праві.....	445
14.6. Міжнародне співробітництво у боротьбі з актами незаконного втручання в діяльність цивільної авіації.....	446
14.7. Міжнародні авіаційні організації.....	450
Контрольні запитання і завдання.....	454
Література	454
Розділ 15. МІЖНАРОДНЕ КОСМІЧНЕ ПРАВО.....	455
15.1. Історія виникнення, поняття і джерела міжнародного космічного права.....	455
15.2. Принципи міжнародного космічного права.....	457
15.3. Юридична природа та правовий режим космічного простору і небесних тіл	460
15.4. Правовий режим космонавтів і космічних об'єктів.....	461
15.5. Міжнародно-правова регламентація деяких видів космічної діяльності	463
15.6. Військова діяльність у космічному просторі.....	465
15.7. Відповідальність у міжнародному космічному праві.....	466
15.8. Міжнародні космічні організації.....	467
Контрольні запитання і завдання.....	470
Література.....	470
Розділ 16. МІЖНАРОДНЕ ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО.....	471
16.1. Поняття міжнародного екологічного права.....	471
16.2. Предмет і об'єкт міжнародного екологічного права ..	474
16.3. Джерела міжнародного екологічного права	475
16.4. Охорона рослинного і тваринного світу	478

16.5. Охорона атмосфери і навколоземного космічного простору	481
16.6. Міжнародна співпраця з охорони довкілля від радіоактивного забруднення	484
16.7. Міжнародні екологічні організації	488
Контрольні запитання і завдання.....	490
Література	490
Розділ 17. МІЖНАРОДНЕ АТОМНЕ ПРАВО.....	491
17.1. Поняття і розвиток міжнародного атомного права ...	491
17.2. Міжнародно-правове регулювання атомної енергетики	494
17.3. Міжнародна відповідальність за ядерну шкоду	497
17.4. МАГАТЕ і режим нерозповсюдження ядерної зброї	500
Контрольні запитання і завдання.....	502
Література.....	503
Розділ 18. МІЖНАРОДНЕ ЕКОНОМІЧНЕ ПРАВО.....	504
18.1. Формування, поняття і джерела міжнародного економічного права	504
18.2. Принципи міжнародного економічного права.....	507
18.3. Міжнародно-правове регулювання певних видів міжнародної економічної діяльності	509
18.4. Регіональне економічне співробітництво і міжнародне право.....	513
Контрольні запитання і завдання.....	521
Література.....	521
Розділ 19. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО У БОРОТЬБІ ЗІ ЗЛОЧИННІСТЮ.....	522
19.1. Злочинність як міжнародне явище.....	522
19.2. Багатосторонні міжнародні договори стосовно боротьби зі злочинністю.....	524
19.3. Організаційно-правові форми міжнародного співробітництва у боротьбі зі злочинністю	538
19.4. Міжнародна організація кримінальної поліції (Інтерпол)	541
19.5. Міжнародно-правове регулювання видачі злочинців.....	549
19.6. Міжнародні стандарти поведінки із правопорушниками	560

Контрольні запитання і завдання.....	564
Література.....	564
Розділ 20. МИРНІ ЗАСОБИ ВИРІШЕННЯ МІЖНАРОДНИХ СПОРІВ.....	566
20.1. Поняття “ситуація” і “спір”	566
20.2. Принцип мирного вирішення міжнародних спорів.....	567
20.3. Мирні засоби вирішення міжнародних спорів за Статутом ООН	569
20.4. Реалізація принципу мирного вирішення міжнародних спорів за допомогою міжнародних організацій.....	576
20.5. СНД: процедура мирного вирішення спорів	579
20.6. Механізми та інструменти ОБСЄ з мирного врегулювання спорів	581
20.7. Мирне врегулювання спорів у рамках Ради Європи і Європейського Союзу	584
Контрольні запитання і завдання.....	589
Література.....	589
Розділ 21. ПРАВО ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ.....	590
21.1. Історія формування права збройних конфліктів.....	590
21.2. Міжнародно-правові наслідки початку війни	595
21.3. Правовий статус комбатантів, некомбатантів та інших учасників збройних конфліктів.....	597
21.4. Нейтралітет під час війни	601
21.5. Правовий режим воєнної окупації	603
21.6. Засоби і методи ведення воєнних дій.....	605
21.7. Міжнародно-правовий захист жертв війни	610
21.8. Правові форми і наслідки закінчення війни.....	617
Контрольні запитання і завдання.....	618
Література.....	619
Список скорочень.....	620
Предметний покажчик.....	624